

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІТНЕС-ЦЕНТРІВ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті розглянуті приклади вітчизняного досвіду проектування і будівництва фітнес-центрів, проаналізовано особливості функціональної структури та тенденції їх розвитку.

Ключові слова: фітнес, фітнес-центр, спортивний комплекс.

Постановка проблеми. Сучасний стан суспільства, найвищі темпи його розвитку висувають певні вимоги до людини і її здоров'я. Фітнес - це, в першу чергу, здоровий спосіб життя. Бажання бути у гарній формі – природне бажання, тим більш актуальне зараз, коли сучасний темп життя поглинає увесь вільний час. Вітчизняний досвід проектування оздоровчих та рекреаційних будівель і споруд спирається на типологію установ, яка не враховує особливості проектування та будівництва фітнес-центрів. Створення багатофункціонального лазнево-оздоровчого комплексу, або фітнес центру, що концентрує у собі усі види лазень, сприяє оздоровленню організму людини.

Виклад основного матеріалу. У перекладі з англійської фітнес – (to be fit) бути, перебувати у формі, вести активний спосіб життя. Тому фітнес – це не аналог аеробіки, це стиль життя, який допомагає підтримувати тіло і дух у хорошій формі. Сучасний фітнес зародився у США. В Європі лідерами у цій галузі є Німеччина та Великобританія. Фітнес-центри при готелях – окремий великий сегмент структури, що має тенденцію до стрімкого зростання: 76% існуючих фітнес-центрів такого типу в Європі з'явилися за останні чотири роки. Протягом останнього часу, в Україні щорічно відкривається до 50 фітнес-центрів, причому не тільки у столиці та містах-мільйонниках, але й в окремих регіонах. Вони проектуються в новобудовах, структурі готелів, торгово-розважальних центрів, ділових районах і т.п. В Україні інфраструктура фітнес-центрів з'явилася у 2005 році, й зараз спектр послуг продовжує розвиватися. У столиці й деяких великих містах існує кілька окремих таких закладів. Сьогодні в Україні налічується близько 200 фітнес-центрів. Серед них такі об'єкти, як

«Wellness-центр "Скай" (Донецьк) Фітнес-клуб "Феромон" (Харків), Фітнес-клуб "Алігатор" (Тернопіль), «Гран-прі» (Київ), фітнес-клуб «Вітамін» (Полтава) та ін. Чіткого визначення поняття «фітнес-центр» в Україні немає. Найчастіше під ними розуміють оздоровчі та рекреаційні центри. У планах міст спортивні споруди займають досить велику площу. Їх місце розташування повинно бути ретельно продумано, при цьому велике значення мають наступні фактори: - сприятлива містобудівна ситуація (транспортна доступність, наближеність до громадських центрів та підцентрів); - екологічно не забруднений район (відсутність підприємств, що забруднюють навколишнє середовище); - зручне розташування споруди відносно житлових кварталів (нормативні санітарно-захисні зони, зони, що мають особливий режим використання земель). У місті Полтава на даний час функціонує дев'ять фітнес-центрів, які розташовані в центральній частині міста і мають великий радіус доступності: спортивний комплекс «Локомотив Полтава»(1), фітнес-клуб «Фітленд»(2), «Вітамін-Сади»(3), «Стимул»(4), «Вітамін-Центр»(5), "Позітіф"(6), спортклуб «Спартак»(7), фітнес-центр «Лайм»(8) та «Професіонал»(9) (рис 1).

В результаті аналізу розташування об'єктів, що надають фітнес послуги, в структурі міста Полтава виявлено, що більша частина міста ними не обслуговується. Їх радіус доступності сягає 5 км. Нормативні документи в Україні не регламентують радіус доступності таких типів об'єктів. Фітнес-центри надають населенню спектр послуг, таких як індивідуальні та групові заняття в тренажерних залах, залах аеробіки, східних єдиноборств, плавання в басейні, ознайомчі інструктажі, медична діагностика. Можливі заняття з інструктором, який і розробляє персональну програму занять і харчування. Пропонуються послуги салону краси, послуги СПА (догляд за тілом, лазневий комплекс), готельні послуги, конференц-сервіс, пральня, ресторан. Існують наступні матеріально – технічні вимоги до фітнес-центрів: 1) загальна площа – не менше 1000 – 1500 м²; 2) наявність (або можливість будівництва) басейна (мінімум 8x25м); 3) можливість трансформації та перепланування приміщень; 4) наявність необхідних інженерно-технічних можливостей і потужностей;

Рис.1. Схема розташування в структурі м. Полтава об'єктів, що надають фітнес послуги

5) окрема 1-, 2-х поверхова будівля або перші поверхи будинку; 6) можливість влаштування парковки; 7) відповідність будівельним нормам „Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди”; 8) візуальна доступність – видимість зі сторони вулиці. Пропонується класифікація будівель фітнес-центрів (рис.2):

- за спектром надання послуг: 1) центри, що пропонують всі види фітнес-послуг; 2) центри, що пропонують всі перераховані види послуг, за винятком басейну; 3) центри, орієнтовані в першу чергу на групові програми за всіма напрямками аеробіки.

- за розміром: 1) малі центри (площею до 2000 м²); 2) середні центри (площею від 2000 до 5000 м²); 3) великі центри (площею від 5000 до 7000 м²); 4) найбільші (площею понад 7000 м²). Досвід будівництва та експлуатації громадських будівель, роль та значення кожної будівлі у системі громадського обслуговування дозволяє диференціювати їх і підходити до них з двох позицій: чи належить будівля до класу унікальних або вона може бути віднесена до розряду масових, типових споруд. Це відображається і на їх образному вирішенні (табл. 1).

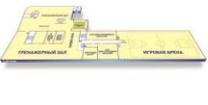

Рис.2. Принципова схема функціональної структури фітнес-центру

Таблиця 1

Приклади фітнес-центрів за типом їх розміщення

Таблиця 1

№	Назва об'єкту	Місце розташування	Тип розміщення	План	Образне вирішення
1	Фітнес-центр «Спорт-лайф»	Вінниця	Автономний фітнес-центр		
2	Фітнес-клуб «Гран-прі»	Київ	У складі бізнес-центру		
3	Спорт центр «Акваріум»	Київ	У складі спортивного центру		

В результаті дослідження виявлено, що фітнес-центри поділяються на три типи: автономний фітнес-центр (монофункціональний) та у складі іншого комплексу – бізнес-центру, спортивного центру і т.п. (поліфункціональний).

Суттєвий вплив на об'ємне рішення спортивних об'єктів, в тому числі фітнес-центрів, мають конструктивні рішення. Розміри зальних приміщень встановлюються у відповідності з модульною системою будівництва, що діє в

Україні. Для покриттів громадських будівель розроблена модульна сітка з кроком 6 м. Покриття зальних приміщень діляться на покриття невеликих (малих) прольотів 6 – 18 м, покриття середніх прольотів 24 – 60 м, покриття великих прольотів 60 – 100 м та покриття надвеликих прольотів – 100 м і більше. Середні прольоти – найбільш розповсюджений вид покриттів, де можуть застосовуватися просторові конструкції, прольоти без внутрішніх опор 40 – 60 м. Прийняті оптимальні розміри спортивних залів 42 на 24 м забезпечують проведення заходів, що включають всі види гімнастичних занять та спортивних ігор без місць для глядачів. Роль конструкцій у формуванні інтер'єрів фітнес-центрів багатозначна. По-перше, конструкція є огороженням. Вона виділяє внутрішній простір із зовнішнього і створює його необхідну ізоляцію. По-друге, за допомогою конструкції вирішується задача розкриття простору. Саме конструкція дозволяє створювати прорізи заданої величини, аж до спорудження суцільних скляних стін. По-третє, конструкція розділяє внутрішній простір за допомогою таких елементів, як окремо стоячі опори або стіни. Велику роль у сприйнятті інтер'єру відіграє освітленість.

Висновки. В результаті дослідження практики проектування та будівництва фітнес-центрів та клубів виявлено, що вони мають досить широкий діапазон послуг в залежності від типу фітнесу. За необхідності до основного переліку приєднуються додаткові приміщення та функції. В Україні в складі впровадження спортивно-оздоровчої індустрії спостерігається тенденція активного розвитку будівництва фітнес-центрів.

Використана література:

1. *Будинки і споруди. Громадські будинки і споруди. Основні положення: ДБН В.2.2-9-2009. – [Чинні від 2010-07-01]. – Офіц. вид. – К. : Мінрегіонбуд України, 2009. – 46 с.*
2. *Будинки і споруди. Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства) : ДБН В.2.2-25:2009. – [Чинні від 2010-09-01]. – Офіц. вид. – К. : Мінрегіонбуд України, 2010. – 83 с. – (Державні будівельні норми України).*
3. *Савченко В.В. Многоцелевые зрелищные и спортивные залы К.1990.*